

КОМІТЕТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
з питань прав людини, деокупації та реінтеграції
тимчасово окупованих територій України,
національних меншин і міжнаціональних відносин

вул. М. Грушевського, 5, м. Київ, 01008, www.rada.gov.ua

Голові Комітету Верховної Ради
України з питань правової
політики
Денису МАСЛОВУ

Щодо реєстр. № 11132
від 27.03.2024

Шановний Денисе Вячеславовичу!

Комітет Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин (далі – Комітет) на своєму засіданні, проведеному 9 квітня 2024 року (протокол № 103), розглянув проект Закону України про внесення змін до Цивільного процесуального кодексу України, Господарського процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України щодо доступу до правосуддя осіб з інвалідністю, реєстр. № 11132 від 27.03.2024, поданий Кабінетом Міністрів України (далі – законопроект).

Відповідно до пояснювальної записки мета законопроекту полягає в забезпеченні можливості осіб з інвалідністю з порушеннями зору, слуху, інтелектуальними порушеннями отримувати інформацію про зміст та хід судової справи в доступному форматі, а також персональну допомогу в їх участі в судових засіданнях.

Для досягнення поставленої цілі проектом Закону пропонується внести зміни до Цивільного процесуального кодексу України, Господарського процесуального кодексу України та Кодексу адміністративного судочинства України, згідно з якими:

- інформація, яка є відкритою щодо справи, повинна підлягати невідкладному оприлюдненню на офіційному веб-порталі судової влади України із забезпеченням цифрової доступності такої інформації для осіб з інвалідністю;

- учасники справи, які є особами з інвалідністю з порушеннями зору, слуху або інтелектуальними порушеннями, мають право подавати заяви та клопотання, надавати пояснення усно, письмово або за допомогою посередника на свій вибір, отримувати інформацію про зміст і перебіг провадження у доступній для них формі, а також право на особисту підтримку під час реалізації своїх процесуальних прав;

- якщо в судовому засіданні бере участь особа, основним або одним із основних засобів спілкування якої є жестова мова, участь перекладача жестової мови є обов'язковою.

Під час обговорення законопроекту члени Комітету звернули увагу на наступне. Відповідно до положень законопроекту учасники справи, які є особами з інвалідністю з порушеннями зору, слуху або інтелектуальними порушеннями, крім прав, які визначені для всіх учасників справи, мають право також отримувати інформацію про зміст і перебіг провадження у доступній для них формі. Застосоване у законопроекті формулювання «крім прав» означає, що відповідна особа з інвалідністю користуватиметься загальними правами, які передбачені для всіх учасників справи в певній статті, а також матиме додаткові права, які пропонуються у законопроекті, і можуть бути реалізовані в особливий спосіб (у доступній для неї формі). За таких обставин незрозуміло, чи матиме особа з інвалідністю право на реалізацію у доступній для неї формі загальних прав, передбачених для всіх учасників справи (наприклад, право на ознайомлення з матеріалами справи), чи таке право розповсюджуватиметься лише на запропоновані в законопроекті додаткові права, які в проекті Закону вписані досить абстрактно. Такі використані в законопроекті формулювання, як «інформація про зміст провадження» та «доступна форма» потребують конкретизації.

За підсумками розгляду законопроекту, зважаючи на можливість врахування висловлених зауважень під час доопрацювання законопроекту під час його підготовки до другого читання, Комітет ухвалив рішення: звернутися до Комітету Верховної Ради України з питань правової політики з пропозицією рекомендувати Верховній Раді України проект Закону України про внесення змін до Цивільного процесуального кодексу України, Господарського процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України щодо доступу до правосуддя осіб з інвалідністю, реєстр. № 11132 від 27.03.2024, поданий Кабінетом Міністрів України, за наслідками розгляду у першому читанні прийняти за основу.

Голова Комітету

А. ЗАДОРЖНИЙ

